

ksp

ksp-nytt nr 2 – 2002

KSP:s studieresa till Emilia-Romagna i maj 2002

Quo vadis Italia?

Det är nu drygt 140 år sedan Italien enades 1861. Att den ledande kraften bakom detta enande, Giuseppe Garibaldi, fortfarande har en stark position kunde vi som besökte Parma på söndagen se när vi på kvällen förfriskade oss jämte hans staty på torget som än idag bär hans namn. Vartåt är då Italien på väg? Hur är förhållandet mellan regionerna och statsmakten i Silvio Berlusconi Italien?

En vecka i en tydligt oppositionell del av landet ger naturligtvis inget fullständigt besked, men det är ändå ganska tydligt att det finns spänningar, en osäkerhet vartåt landet är på väg.

Under 1990-talet fanns det starka strömningar som talade om och även verkade för en delning av landet. Främst i Lombardiet och det ekonomiskt starka Milano. Idag är talet om ett delat Italien kraftigt nedtonat, inte minst som Lega Nord utgör en del av regeringsunderlaget i Rom. Inte desto mindre finns det starka regionala krafter som verkar i federalistisk riktning. Ett "lynnigt" Rom med tvära kast mellan regeringar med vitt skilda värderingar om hur politiken skall bedrivas innebär att allt fler upplever att regioner med ökade befogenheter är den främsta garantin för att nå en långsiktig positiv utveckling. Inställningen tycks vara att ju mindre skada man kan ställa till med i Rom desto bättre. Att dela landet visas det idag emellertid inget intresse för, utan det handlar om att gå i riktning mot en förbundsstat.

KSP i Italien

Under den första veckan i maj 2002 var vi 28 ksp:are som besökte detta Italien, eller Emilia-Romagna närmare bestämt.

För 20 år sedan besökte ett gäng ksp:are samma region. Vad har hänt sedan dess? Eftersom ingen av undertecknade var med på den förra resan kan vi naturligtvis inte göra direkta jämförelser. Regionernas makt har dock ökat på ett påtagligt sett under dessa 20 år. Emilia-Romagna tillhör i dag inte endast de mest välmående delarna av Italien utan också inom EU. Motorn i det italienska maskineriet anses idag finnas i den nordöstra delen av landet, med det småföretagstäta och kooperativt väl utvecklade Emilia-Romagna i en tätposition. BNP per capita är 34 % över EU-genomsnittet och det lär inte finnas någon region i Sverige som når upp till denna nivå. Arbetslösheten är ungefär 4 %, dvs. ungefär på svensk nivå och mindre än hälften av den genomsnittliga nivån i såväl EU som i Italien.

Regionen är helt klart inte lika "röd" idag som för 20 år sedan, mycket har ju hänt i omvärlden under de gångna åren... Idag förefaller "l'Ulivo", dvs. den s.k. "olivträdskoalitionen" vara den starka politiska kraften i regionen och i flera av dess kommuner. "Olivträdet" är en centervänsterkoalition i stark kontrast till Silvio Berlusconi och hans Forza Italia som leder regeringskoalitionen "il Polo" i Rom. Koalitioner har blivit en nödvändighet i dagens Italien, inte endast löst sammansatta efter valen, utan även innan. Författningsförändringar i riktning mot majoritetsval i enmansvalkretsar har ägt rum under 1990-talet, och saknas förmågan att skapa starka valkoalitioner är man idag chanslös vid de allmänna valen.

Sådan är situationen idag i ett land där recitation av Dantes gudomliga komedi och lovsång till Jungfru Maria används för att med andäktig tystnad vid sidan av skrattet motverka tendenser till begränsningar i yttrandefriheten.

ksp-nytt är en medlemstidning för
Föreningen för kommunal statistik och planering.
Redaktör: Jimmy Lindahl
Foto: Sven Gunnar Lönn, förutom de tre bilderna
på sidorna 32-33 som tagits av Pia Larsson.

En inledande översikt

Det här numret av ksp-nytt består i första hand av ett antal referat från de besök som vi gjorde under veckan i Italien. Inledningsvis ges här en lite friare översiktlig beskrivning om en del speciella intryck under resan. Programmet hittar Du på den sista sidan och en deltagarförteckning – på italienska naturligtvis – finner Du på den näst sista sidan.

Vi komma från...

Av resans totalt 28 deltagare reste femton direkt från Arlanda till Bologna, vilket var det ursprungliga resealternativet. Tretton deltagare valde dock att resa från Kastrup respektive Landvetter då det inte passade med anslutningar till Stockholm. De alternativa avreseorterna innebar emellertid byte av flyg i Paris, något som visade sig ha stor betydelse... På den gigantiska flygplatsen Charles de Gaulle råder det någon form av kontrollerat/okontrollerat kaos och det visade sig att alla väskor inte kom med på Alitalia-planet till Bologna. Förvisso var vi förvarnade om att detta skulle kunna hända tack vare Sven Gunnar Lönnns träffsäkra förutsägelse (baserad på vetenskap och empiri) men trodde väl ändå inte att det skulle hända oss! Det fanns till och med en resdeltagare som tog det säkra för det osäkra och klarade sig med endast handbagage. När vi framkomna till Bologna skulle anmäla våra väskor vid Lost and Found-desken (med viss känsla av filmen Sällskapsresan) konstaterade vi med stor förvåning att två personer faktiskt hade fått sina väskor, en som rest från Göteborg och en från Köpenhamn! Ingen regel som inte har undantag. Det hela slutade dock lyckligt med att samtliga hade fått sina väskor vid frukosttid dagen efter.

De olika resrutterna innebar att hela gruppen sammanstrålade och träffades först i samband med studieresans första programpunkt på Bolognas Provinsförvaltning i det mycket vackra Palazzo Malvezzi på lördags-eftermiddagen. Det blev ett kärt återseende blandat med nya trevliga bekantskaper, men framför allt en stor förväntan inför vad veckan hade att erbjuda. De förväntningar vi hade inför programmet infriades med råge, både vad gäller intressanta fakta, spännande miljöer samt trevliga och tillmötesgående italienare.

Eva Glantz och Gösta Sedelius är förväntansfulla inför den intensiva italienska vecka som väntar.

Den dekorativa reliefmålningen, med närmast hisnande perspektiv, i taket på Sala del Consiglio i Palazzo Malvezzi. Ett palats med anor från 1500-talet.

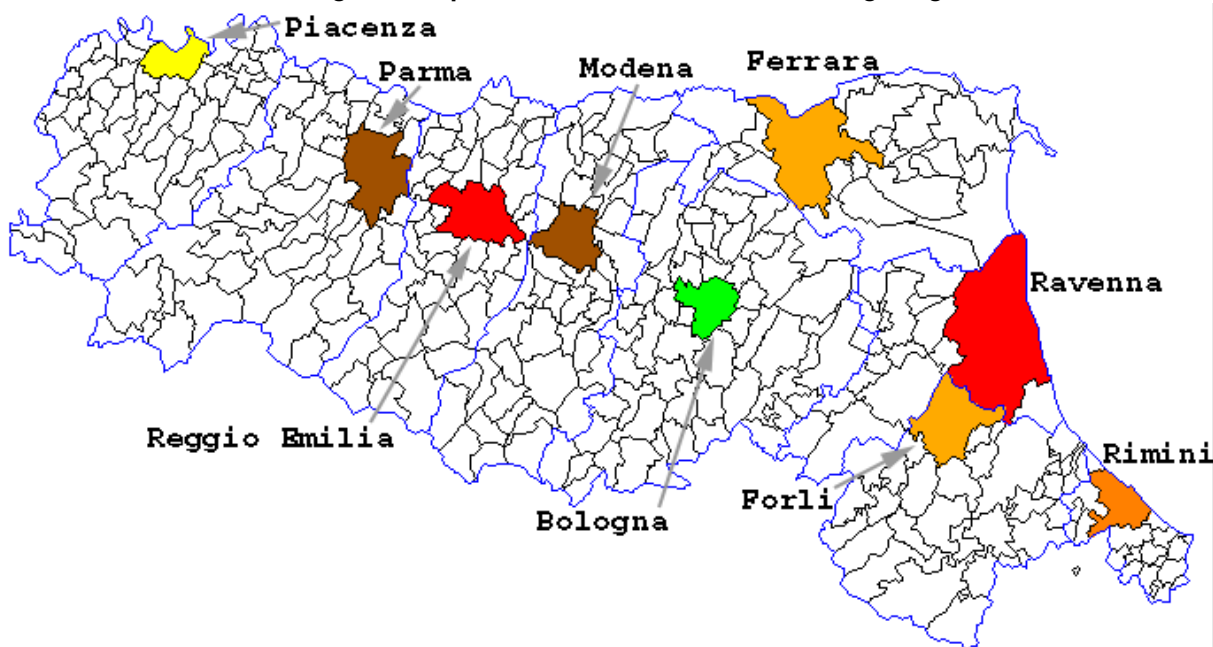
Eva Berggren, Pia Kronengen och Hans Lindberg, som med den äran utövade funktionen som capo della delegazione i samband med studiebesöken, ses här njuta av middagen den första kvällen på Ristorante Il Doge.

Klassiska strukturer

Redan den första dagen fick vi en tydlig uppfattning hur starkt sambandet med det klassiska romarriket är i stora delar av Italien. Betydelsen av Via Emilia, som romarna skapade ett par hundra år innan vår tideräknings begynnelse, är än idag oerhört tydlig när man ser en karta över befolkningstätheten i Emilia-Romagna. Nästan spikrakt sträcker sig denna led från Rimini upp till Piacenza genom landskapet. Vägen anlades i gränslandet mellan Apenninerna, som romarna gick över nära kusten nere vid Rimini, och det på den tiden

försumpade område som idag utgör den södra delen av Po-slätten. Genom att torrlägga trakterna runt vägen och med ett härläger var 15-20 km, dvs. på det avstånd som den romerska hären marscherade på en dag, skapades ett struktur som än idag är nästan kusligt tydlig. Alla dessa gamla romerska härläger har naturligtvis inte vuxit till storstäder, men sju av nio provinshuvudorter i regionen kan leda sitt ursprung till dessa läger, och även i övrigt finns det betydande orter som exempelvis Cesena och Imola längs denna sträckning.

Huvudorter i Emilia-Romagnas nio provinser samt kommunindelning i regionen.

Emilia-Romagna är en av tjugo regioner i Italien. Ytan är 22.123 km². Ungefär 50 % av ytan utgörs av slättmark, 25 % är kuperad och 25 % är bergig terräng. Invånarantalet uppgår till närmare 4 miljoner, vilket är knappt 7 % av Italiens totala befolkning. Bologna med 380.000 invånare är regionens huvudort och största stad. Ytterligare sju städer i regionen har mer än 100.000 invånare.

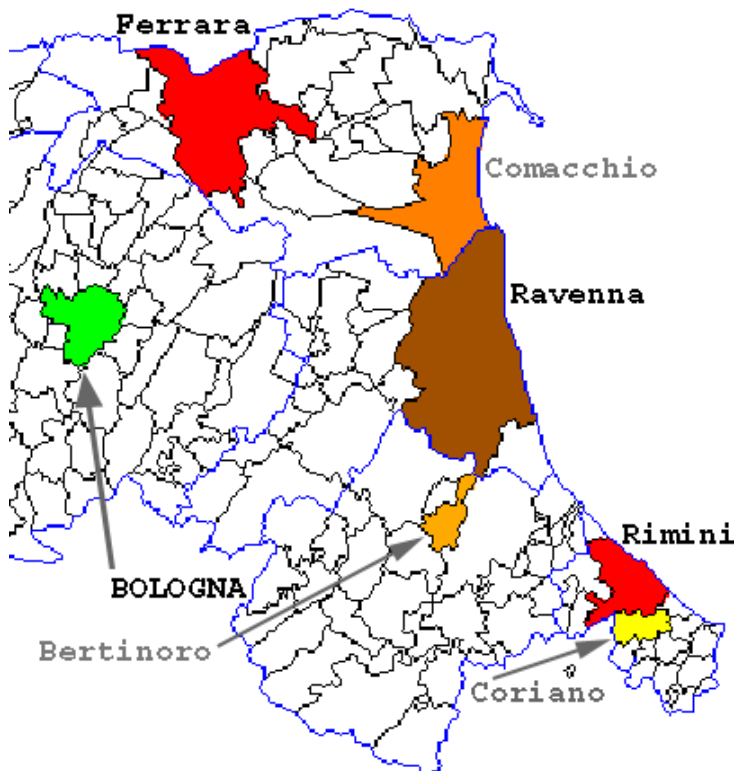
Dagsaktuella frågor

Po-slätten är oerhört platt. Något man tydligt känner när man åker i landskapet med tåg eller buss längs den klassiska vägsträckningen, och många av de problem vi fick beskrivna i området hänger samman med vägen och vattnet. När vi skulle åka till Bertinoro på måndagskvällen, eller till Ferrara på onsdagsförmiddagen blev vi kraftigt fördröjda av trafikköer. Bolognaområdet är på väg mot en trafikinfarkt och någonting radikalt måste göras för att lösa situationen. Inne i staden Bologna stängs vissa delar av centrum av under delar av helgen för att försöka begränsa de problem med luftföroreningar och buller som finns. Borgmästaren i Rimini har möjlighet att utfärda dekret som begränsar biltrafiken inne i staden, och tillgrepp detta så sent som i vintras för att försöka få bukt med den smog som uppstått. Ofta genom att exempelvis varannan dag tillåta bilar med jämna respektive ojämna slutsiffror att köra inne i staden. Detta löser dock inte problemen på motorvägen. Det talas om att det kanske behövs så mycket som 16 filer för att hantera trafik-

situationen, eventuellt med någon form av lösning där motorvägen byggs i två våningar. Redan idag är det trafiksystem som kallas för Via Emilia omfattande. Vid sidan av motorvägen, som man får betala för att köra på, finns det en parallell gratisväg och dessutom räknas järnvägen in i konceptet. Detta är som det framgått emellertid långt ifrån tillräckligt idag.

De problem som dagens vattenanvändning ställer till med blir också snabbt mycket synligt. Mycket vatten pumpas upp för industriell användning etc. vilket påverkar grundvattnet. Den höga omsättningen på vattnet, kombinerat med nästan obefintlig fallhöjd vidare ner mot Po när vattnet kommit ned till Bologna från Apenninerna medför kraftiga sättningar i byggnaderna. I flera av de gamla historiska byggnader vi besökte syntes sprickor i såväl golv som tak som beror just på dessa vattenproblem. Kan inte vattenproblemet lösas inom en nära framtid kommer det medföra omfattande behov av renoveringar för att rädda byggnaderna åt kommande generationer.

Östra delen av Emilia-Romagna med kommunindelning där det framgår var de olika kommunerna vi besökte är belägna.

Bologna, Bertinoro och Rimini utgjorde basen vid vår vistelse i Emilia-Romagna. Det var i de orterna vi övernattade. Övriga markerade kommuner är de där vi gjorde i programmet förutbestämda stopp. San Patrignano, arbetskollektivet vi besökte ligger i kommunen Coriano, nära gränsen till San Marino, den lilla republiken (kommunen tycker nog egentligen omgivningen) på ungefär 25.000 invånare, som vi tyvärr inte hade tid att besöka.

En doft av storpolitik

Måndagen ägnades åt olika besök i Bologna. Solen strålade från en klarblå himmel och det var skönt att söka svalka i de för Bologna karaktäristiska arkaderna. I staden lär det finnas ungefär 40 km arkader. Dagen inleddes på den statistiska institutionen på Universitetet. Universitetet anses för övrigt vara Europas äldsta och förmodligen grundat på 1080-talet.

Efter detta inledande studiebesök fick vi lite utrymme att i samband med lunchen fritt ströva omkring i staden. Då plötsligt sätts på något sätt agendan för dagens intryck i stadsbilden. På en liten tvärgata till Via dell'Inferno i närheten av "Due Torri" i centrala staden ser vi hur det ligger en bukett blommor jämte en dörr i arkaden. Vi blir påmindas om det attentat som kostade regeringsrådgivaren Marco Biagi livet när han cyklade hem från stationen en sen kväll i mars detta år, då två maskerade män på motorcykel i mörkret körde fram och kallblodigt sköt ned honom i princip på tröskeln till hans eget hem. En påminnelse om terrorismen på 1970-talet hade vi fått redan då vi fick veta vilken adress vi skulle söka oss till på eftermiddagen. Regionförvaltningen i Emilia-Romagna ligger på... Viale Aldo Moro 30. För att ytterligare förstärka intrycket av att den storpolitiska doften hade vi dessutom en dryg kilometers promenad på Via Stalingrado för att komma till Viale Aldo Moro. Att vandra längs denna infartsled till staden i stekande hetta med närmast öststatslika hyreskaserner på ömse sidor och här beskrivna namn, det gav ett närmast surrealistiskt intryck...

Mario Ponzio tillsammans med Fabrizio Fornasari, en gång klasskamrat med den mest kände bertinorobon i modern tid.

Den rosa ledartröjan

En av de stora höjdpunkterna – livligt berättad för oss lite yngre i resällskapet - i samband med föregående ksp-resa till Italien var den kupp som några djärva ksp:are iscensatte i Urbino. Efter målgång av en dagsetapp lyckades de då sätta en ksp-tröja på Tommy Prim, enligt sägnen etappsegrare i just denna etapp av Giro d'Italia. Några sådana bravader var vi inte i närheten av denna gång. Giro d'Italias anseende har väl också sjunkit något i samband med de senaste årens dopingskandaler, så det var kanske inte någon större skada skedd. Årets tävling började för övrigt inte förrän samma dag som vi åkte hem, och då i Holland av alla ställen!

Helt utan koppling till detta klassiska cykellopp var dock inte resan i år heller. När vi sent på måndagskvällen hade installerat oss i Bertinoro, och började hämta andan i denna kuperade lilla stad såg vi plötsligt någonting bekant på väggen bakom bardisken på puben i Albergo Colonna, dvs. det ena hotellet som halva gruppen övernattade på. ksp-tröjan? inte riktigt, men väl den klassiska "rosa ledartröjan". Hur kunde detta komma sig? I lilla Bertinoro...! Vi frågade Marco Pantanis brorsa bakom bardisken – även om han själv hävdade att de inte var släkt – var likheten slående. Arnaldo Pambianco har skänkt tröjan berättade han – vem sa Du? Totalsegraren av Giro d'Italia 1961 och uppväxt i Bertinoro. Häftigt, åtminstone någon koppling till de ksp-bravader som utkämpades för tjugo år sedan!

Dagen efter när vi guidades runt i backarna i Bertinoro av kommunfullmäktigeledamoten Fabrizio Fornasari kunde vi inte låta bli att fråga om han kunde berätta någonting mer om denne legend Arnaldo Pambianco, som dessutom fortfarande är bosatt i Bertinoro. Vi gick i skolan tillsammans sa Fabrizio och han är en av mina bästa vänner. Vi kom överens om att han skulle ringa och fråga Arnaldo om vi kunde träffa honom efter guidningen, men tyvärr var han inte hemma. En ksp-hälsning till denne legendariske bertinorocyklist skickade vi dock med Fabrizio, där vi uttryckte vår beundran för hans stora seger för 41 år sedan.

En oförglömlig kväll

Vi fick under veckan rikliga tillfällen att njuta av det italienska köket. Både fem och sex rätters middagar hann vi med under resan. Middagen under den andra kvällen i det gemytliga Bertinoro måste dock lyftas fram lite extra. Till vår stora glädje tackade tre av våra nya italienska vänner ja på vår förfrågan om att äta middag med oss. Borgmästaren Ariana Bocchini, hennes man signor Bocchini och Arianna Pivi, ansvarig tjänsteman för turism, kultur och sport.

Det blev en livlig kväll där svenska, italienska, engelska och tyska blandades om vartannat. Kvällen clou blev när vi efter att

ha sjungit "ksp är här igen" fick acceptera både ett och två da capo. Inte minst de illustrativa rörelser, med de tre före detta ordförandena Sedelius, Johansson och Ström i spetsen (av utvecklingen), som ackompanjerade framförandet av visan väckte våra gästers intresse och säkert också viss förundran. På stående fot fick en fri översättning på engelska ordnas fram och Arianna Pivi undrade om hon fick försöka översätta texten till italienska. På baksidan av en bordstablett från restaurangen "Le Mura" fick vi följande översättning.

^{APPA}
KSP è qui di (nuovo) nuovo
con ~~gli~~ le statistiche e le pianificazioni
siamo di fronte allo sviluppo
KSP è qui di (nuovo)

Sedan plötsligt ett exemplar av Visopak dykt upp och de något friare versionerna på engelska och tyska väckt viss munterhet och sedan det visade sig enkelt att förklara att rad två och tre helst bör rimma med varandra – då rim på italienska heter "rima" fick vi även följande lite mer flexibla vers...

KSP è di nuovo qui
con gli spaghi ~~e gli spaghi~~ ^{alle carbonare}
e le grappe delle montagne
KSP è di nuovo qui

...inte riktigt klar kanske (kvällen började bli sen och en ny arbetsdag väntade bakom hörnet), men ändå helt klart någonting att arbeta vidare med...

Parallellt med ovanstående vers höll även den i italienska kunnige Ronnie Lind på att ta fram en italiensk version av ksp är här igen. Sedan tidigare finns den ju på engelska, tyska och isländska...

Urpremiär för att sjunga Ronnies verser var det på restaurangen Zodiaco i Rimini under avslutningsmiddagen den 10 maj.

Kappa esse pi è qui
pianificatori e statistici
siamo nel fronte dello sviluppo
kappa esse pi è qui

Kappa esse pi è qui
col presidente e la giunta
siamo nel fronte dello sviluppo
kappa esse pi è qui

KSP-bad som vanligt

De sista dagarna av vår vistelse i Emilia-Romagna tillbringade vi i Rimini. Ett "turistparadis" som ändrat inriktning sedan det senaste ksp-besöket för tjugo år sedan. Det är länge sedan charterflyget från Sverige slutade gå till staden, och idag är det främst inhemsk turism som håller igång näringen. Detta innebär samtidigt att trafiken ställer till stora problem. Kommunen arbetar intensivt för att hitta hållbara trafiklösningar både för de permanent boende och för turisterna. Bl.a. har möjligheterna att resa direkt mellan stadsdelarna inne i staden starkt begränsats. I stället har staden delats in i fristående sektorer med anslutning mot motorvägen. Tanken är att man skall åka in och ut ur respektive sektor just via dessa speciella passager, en eller ett par stycken i varje sektor, och sedan via motorvägen ta sig till nästa sektor/stadsdel. Man strävar också efter att locka bilresenärerna att stanna vid parkeringsplatser i externa lägen och sedan med väl utbyggd kollektivtrafik transportera dem vidare till resenärernas slutliga destinationer i mer centrala delar av staden.

Att bada är en stark ksp-tradition, och när vi nu under ett par dagar befann oss vid Adriatiska havet var det naturligtvis läge att försöka få utrymme för att vidmakthålla detta. Hotellet nere i stadsdelen Miramare låg bara några hundra meter från den långsträckt stranden, och det var flera ksp:are som vid olika tider på dygnet sågs nere vid stranden och ute i havet för att ta sig ett uppfriskande dopp i det härliga salta vattnet. Vattentemperaturen lämnade väl en

del i övrigt att önska. Det var nog bara drygt 15 grader och den ihärdiga pålandsvinden med tillhörande vågor var också ett moment att parera, men det är ändå alltid något visst med att sträcka ut och känna hur de salt-dränkta dropparna kyler kroppen och retar läpparna.

Ett gäng glada ksp:are ses här vid en staty i Bertinoro som hyllar traktens dugliga vingårdsmän. Fr.v. Jimmy Lindahl, Staffan Johansson, Alf Fyhrlund, Elisabeth Pålsson och Stefan Larsson.

Det finns språk som fungerar i hela världen

En av de behagligare insikterna när man befinner sig i ett främmande land där man inte kan språket är att allt som händer i världen passerar förbi utan att man dagligen behöver notera detta. Visst på det inledande moderna hotellet i Bologna fanns det TV på rummet och vi kunde se bilder från de svåra översvämningarna i norra Italien och förstå att läget på sina håll var kritiskt. En och annan rubrik kan ju också hjälpligt tydas på löpsedlar eller i någon av de tidningar som trots allt inhandlades. Inom vissa områden är det dock alltid möjligt att följa med vad som händer, bara det finns en bar, pub eller restaurang i närheten. Det universella språk som fotbollen utgör är ett exempel. Under de sista dagarna i Rimini hann vi exempelvis både se hur Feyenoord vann UEFA-cupen, med ett sent inhopp av svenske Johan Elmander, och sista kvällen åtminstone med ett halvt öga följa hur Parma snuvade Juventus på den italienska dubbeln genom att på hemmaplan vinna returmatchen i den italienska cupfinalen. En på sitt sätt märklig scenförändring jämfört med det till stora delar mediokra spel som vi sett på samma arena mindre än en vecka tidigare. Där ser man vad motivation och fullsatta läktare betyder.

*Per Skjutar
nöjde sig inte
endast med att
åka naturgas-
buss. Den sista
eftermiddagen
gav han sig ut
på en cykeltur i
de vackra om-
givningarna
kring Rimini.*

När vi var ute på busstur i Rimini stannade bussen till och vi fick möjlighet att ta del av denna välkomsthälsning från stadens trafikbolag på en informationstavla, där det även framgår att det finns lediga parkeringsplatser i alla riktningar.

Ett stort tack Mario och Gösta

Avslutningsvis vill vi, på hela gruppens vägnar, uttala vårt stora tack till Gösta Sedelius och Mario Ponzio, för deras förnämliga sätt att arrangera resan.

Att få italienare att tala engelska inför en större grupp är näst intill omöjligt. På "tu man hand" visade sig en del riktigt duktiga även på detta språk, de flesta vi träffade är ju högutbildade "dottore/dottoressa" etc. Att ha en kunnig tolk som Mario är därför oerhört betydelsefullt. Ett extra tack Mario för att Du, alltid nära till ett skratt, stod ut med våra emellanåt invecklade frågor och oförtrutet tolkade vidare under en intensiv vecka.

Pia Kronengen och Jimmy Lindahl

REGIONER, PROVINSER OCH KOMMUNER I ITALIEN

Kommunen

Det finns 8.088 kommuner i Italien, den minsta, Argentera, med bara ca 100 invånare. Genomsnittskommunen har cirka 7.000 invånare, vilket skall jämföras med ca 31.000 i Sverige. Men landet styrs också genom 20 regioner och 100 provinser. Emilia-Romagna med sina 4 miljoner invånare är en av dessa 20 regioner och Bologna dess huvudort. Regionen i sin tur består av nio provinser och 345 kommuner.

Enligt konstitutionen är såväl kommunerna som provinserna och regionerna självständiga territoriella enheter, som dock har att utföra vissa statliga och regionala uppgifter.

Kommunen (*comune*) har ett råd/fullmäktige (*consiglio*), som väljs genom direkta val, antalet ledamöter varierar mellan 15 och 80, samt ett verkställande organ (*giunta comunale*), vars medlemmar kallas *assessori*. Dessa är chefer för särskilda departement ung. nämndordförande. Borgmästaren (*sindaco*), som är ordförande både i fullmäktige och i styrelsen, har två huvudsakliga roller:

1) politisk ledare för den politiska majoriteten och, 2) regeringens representant inom den lokala förvaltningen.

Borgmästaren väljs i direkta val var fjärde år. Ett sådant infaller just i dagarna (26-27 maj 2002). Då går ca 12 miljoner italienare till val i 967 kommuner och 10 provinser. I Emilia-Romagna är det bl.a. val i kommunerna Comacchio, Parma och Piacenza. Dessa s.k. administrativa val är alltså inte samordnade med de politiska (till parlamentet).

I praktiken kan vem som helst ställa upp med sitt program i borgmästarvalen, för man röstar på person, även om chansen till framgång är begränsad utan de politiska partiernas stöd.

I Bertinoro (9.000 inv) hade det emellertid rätt en smula kandidatbrist vid det senaste valet och en formellt opolitisk person, Ariana Bocchini, f.d. tjänsteman vid utbildningsdepartementet i Rom, men hemmahörande i Bertinoro, valdes till borgmästare. Hon stöddes förvisso av centervänsterkoalitionen, *l'Ulivo*, men var formellt ändå civil.

Vid fullmäktiges första möte godkänns det vinnande programmet och styrelsen väljs på förslag av borgmästaren. Signora Bocchinis program handlade inte oväntat en hel del om äldreomsorg och skola. I sin beskrivning av Bertinoro framhöll hon dessutom gärna att hon, den nya majoriteten, hade bemödat sig om att fråga invånarna om vad de förväntade sig av kommunen. Man ler igenkännande.

*Giunta*n med sina assessorer utses av borgmästaren och godkänns av fullmäktige. De kan mycket väl rekryteras utanför de politiska leden, men kan inte samtidigt sitta i fullmäktige

Kommunens uppgifter

En italiensk kommun har med några undantag ungefär samma uppgifter som en svensk. Den skall svara för:

- lokalpolisen
- mässor och marknader
- socialbidrag och bidrag för sjuk- och hälsovård
- viss hantverks- och yrkesutbildning
- museer och bibliotek
- stadsplanering
- turism

Dessutom sköter kommunen folkbokföringen, l'Anagrafe, på statens uppdrag. Till detta kontor har en italienare ofta anledning att vända sig för att anmäla förändringar i familjesituationen, flyttningar och inte minst för att ta ut födelseintyg, ett dokument som ofta behövs. Eftersom ett nationellt sammanhängande folkbokföringssystem saknas, måste han/hon dessutom alltid vända sig till Anagrafe i sin födelsekommun, vilket naturligtvis komplicerar vardagen en smula.

Andra mindre avvikelser från den svenska modellen är att såväl lärare, som brandpersonal är avlönade av staten.

En italiensk kommun kan inte som i Sverige uppbära skatt på medborgarnas inkomster, utan man finansierar verksamheten i första hand genom fastighetsskatt, 40 %, samt genom överföringar från stat, region och provins, 37 %. Resten utgörs av avgifter för vatten, renhållning, energi, böter m.m. (Genomsnitt år 2000.)

Regionen

1948 års författning föreskrev inrättandet av regioner som autonoma territoriella enheter med egna maktbefogenheter och funktioner. Åtskillnad görs mellan de 15 "vanliga" regionerna och fem med en speciell ställning: Sicilien, Sardinien, Trentino-Alto Adige (Sydtyrolen), Val d'Aosta och Friuli-Venezia-Giulia.

De 15 vanliga regionerna började dock fungera först efter direkta val 1970, efter politiska påtryckningar från vänstern som hade utestängts från makten och såg det regionala styret som en plattform, där man kunde utöva inflytande.

Fyra av de särskilda regionerna kom till med detsamma 1948 medan Friuli-Venezia Giulia inrättades först 1964. Trentino-Alto Adiges ställning har förändrats med tiden på grund av protester från den tysktalande minoriteten som stöddes av den österrikiska regeringen.

Men regionerna – särskilt i de norra och centrala delarna – har trots den sena starten och nedskärningar, i synnerhet av finansiell art, som ålagts dem av centralstaten och partisystemet, lyckats få en viktig ställning på den förvaltningspolitiska arenan i Italien. De medverkar i utformningen av politiken på nationell nivå genom *La conferenza permanente stato-regioni*.

Regionerna är organiserade enligt samma mönster som centralregeringen. Varje region har en församling som väljs vart femte år, sedan 1995 med ett valsysteem baserat på en kombination av proportionell representation och ett "bonussystem" för att främja majoritetsbildningar. Församlingen (consiglio) antar lagar och utser ett verkställande organ (giunta) bestående av en ordförande och ett antal assessori (ung. landstingsråd) för att verkställa lagarna.

Regionen får enligt författningen lagstifta beträffande kommungränser, polis i stad och landsbygd, marknader och mässor, välgörenhetsbasarer, hälso- och sjukhusvård, yrkesutbildning och ekonomisk hjälp till studenter, lokala museer och bibliotek, stadsplanering, turism och hotell, regionala transportnät (exklusive järnväg), regionala vägar, akvedukter och andra offentliga arbeten, sjöfart och hamnar, mineral- och brunnsvatten, mineralutvinning, jakt, insjöfiske, jordbruk och skogsbruk och hantverkssektorn.

Provinsen

Provinsen härstammar från den piemontesiska staten, motsvarar det franska departementet och har en liknande roll som grundenhet inom förvaltningen. Den har ett råd (giunta) som väljs (sedan 1993) via ett system som bygger på en kombination av proportionell representation och ett bonussystem och en ordförande som väljs genom ett slutet omröstningsförfarande i två omgångar.

Provinsen har få funktioner och på 80-talet var det tal om avskaffa den. Regionala styren har dock tenderat att överlåta vissa politiska funktioner till provinserna.

Ronnie Lind